

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm VI. Dilectus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

instituire potest: Imò, si Legatus à latere vel cum potestate Legati à latere missus sit, electiones Episcoporum, & aliorum Prælatorum Sedi Apostolicæ immediatè subiectorum, confirmare potest. c. Si Abbatem, 36. de elect. in 6. Alioquin examen & informationes ad Sedem Apostolicam mittere debet, & ex eo tempore se non amplius immiscere, vt hîc dicitur.

2. **NOTANDVM II.** Si Iudex, examen causæ, seu causam instructam, ad Principem referre decreuerit, & partes approbarint, suspensa interim est eius iurisdictio, vt procedere, vel immutare aliquid non possit. Ita etiam habetur in l. ex illo, 13. C. de appell. c. nomen, 12. quod est S. August. epist. 137. ad Clerum & populum Hipponensem, causa 2. q. 1. Sed cum partium consensu Iudex causam resumere potest, vt Gl. hîc docet. ver. transfulerat, argum. l. 2. C. de relationibus. Veruntamen postquam relatio seu causa instructa Principi presentata est, tum neq; cum partium consensu Iudici cognoscere, aut quippiam immutare concessum est, ne illudatur Principi, vt colligitur ex c. bonæ, 4. de postul. Prælator. & monet Ioann. Andr. hîc n. 4. Imolan. 6. Abb. n. 3. Plura de hac materia docet Ioann. Andr. & alij DD. in c. intimasti, 68. de appellat.

CAPITVLVM VI.

Dilectus.

PARAPHRASIS.

Episcopus Prænестinus Apostolicæ Sedis Legatus Roberto Methensi Canonico Ecclesiæ S. Trudonis contulerat: Sed Methensis Archidiaconus molestationes intulit Canonico, non permittens eum pacifica possessione frui, ed quòd ipso inconsulto, ad quem ius præsentandi pertinebat, Ecclesiam adeptus esset. Hoc intellecto, Papa Innocent. III. quibusdam à se delegatis mandauit, vt dictum Archidiaconum, remota appellatione, cogant cessare à molestationibus: propterea quòd Prælatus plus

iuris habeat in beneficiorum concessione, quàm patronus: Neq; patrono præiudicium inferatur, si quando ipso inconsulto Apostolicæ Sedis Legatus Ecclesiam aliquam confert.

SUMMARIVM.

1. *Legatus de latere confert beneficium vacans, licet sint iuris patronatus ecclesiastici, non autem si sint iuris patronatus Laicorum.*
2. *Neque tamen in sex mensibus assignatis per Concordata Germania ordinarij Collatoribus, eos præueniendo, beneficium conferre potest.*
3. *Plus iuris conferitur per institutionem Prælati ad beneficium, quàm per presentationem patroni.*

NOTANDVM I. Legatus Sedis Apostolicæ, si à latere sit seu Cardinalis, conferre potest beneficia, sita in prouincia sua, tamen si sint de iure patronatus Ecclesiastici. Sed iuris patronatus laicorum, aut etiam clericorum, si ex bonis patrimonialibus acquisitum sit, Legatus derogare non potest. c. cum dilectus, 28. iun. Gl. magna, de iure patron. Cum neque Papa huic iuri derogare vnquam censeatur, nisi exprimat, vt docui lib. 4. Th. mor. tr. 2. c. 13. q. 3. & tradit hîc Abb. n. 4. cum Gl. recepta in Clem. 2. de præbend. ver. Apostolicis.

Id verò dubitatur; An Legatus à latere in sex mensibus assignatis per Concordata Germaniæ ordinarijs Collatoribus, eos præueniendo, beneficia conferre possit. Ita affirmat Ioann. Chokier in reg. Cancel. 40. de derogat. iuris patron. n. 75. Garcias. pag. 5. de benefic. c. 3. n. 42. Sed contrarium, vt æquius, magis placet. quod Rotam Romanensisse Aduocati referunt apud Gambarum de potest. Legati à latere circa beneficia, lib. 3. n. 207. Quia Concordata Nicolai V. cum natione Germanica censentur trāsisse in pactum, cui nec Sum. Pontifex derogare solet, licet ex plenitudine potestatis suæ, absolute loquendo derogare possit. Sin autem beneficiorum collatio propter inferiorum Collatorum

latorum negligentiam ad Papam deuoluta sit, Legatus Apostolica auctoritate conferre poterit, secundum Gl. fin. communiter receptam in c. 1. eod. in 6.

NOTANDVM II. Plus iuris confertur per institutionem Prælati ad beneficium, quam per præsentationem patroni. Nam, vt Innoc. hic ait, per collationem, seu institutionem acquiritur prouiso ius in beneficio: non item per præsentationem; sed solum acquiritur præsentato actio personalis contra Episcopum, vt ipsum instituat, si idoneus sit, c. pastoralis, 29. de iure patronatus. Quare hæc est Innocentij ratiocinatio: Si Legatus à latere ordinario collatoris, seu Prælati Ecclesiastico præiudicare potest, præueniendo eum in collatione beneficij, c. si à sede, 30. de præb. in 6. multo magis præiudicare potest patrono Ecclesiastico: cum is minus ius habeat, quam collator: partim quia ille ex gratia habet ius patronatus; collator autem ratione officij, seu dignitatis suæ: partim quia, vt dictum est, præsentatio parum iuris tribuit instituendo, sed multum collatio seu institutio.

Accedit, si in aliquo casu Pontifex, vel Legatus eius beneficium conferat patrono inconsulto, ipsi tamen ius patronatus non auferatur, cum in alijs casibus præsentare possit.

CAPITVLVM VII.

Nouit.

PARAPHRASIS.

Legatus Apostolicæ Sedis mandatum habuerat à Pontifice, vt regnum Franciæ interdito subijceret; quod etiam executus est. Sed Rex Galliæ putabat irritam esse promulgationem, quod facta esset à Legato, posteaquam fines regni Franciæ egressus esset. Sed Innoc. III. respondit, id nihil referre: Quia licet fines regni exierit, non tamen terminos suæ legationis egressus esse; cum non tantum in regnum Francorum, sed etiam in Viennensem, Lug-

dunensem, & Bisuntinam prouincias Legatus destinatus fuerit.

SUMMARIVM.

1. Legatus ad plures prouincias in vna earum existens iurisdictionem exercere potest erga alias.
2. Non autem exercere iurisdictionem suam potest extra legationis suæ fines, nisi voluntariam dispensando, absoluendo, legitimando, &c.

NOTANDVM I. Si Legatus ad plures prouincias destinatus sit, tum in vna earum existens iurisdictionem exercere potest erga alias. Nam sicuti Pontifex in quacunque orbis terrarum parte existens iurisdictionem erga quoslibet Christianos exercere potest, ita & Legatus in quocunque loco prouinciæ aut prouinciarum suæ legationi attributarum iurisdictionem exercet erga prouinciales quoslibet sibi à Papa subiectos. Sed bene monet Abb. hic n. 2. quod Legatus partes non debeat sumptibus grauare, extra prouinciam trahendo, cum possit causam alteri delegare; imò etiam Vicarium constituere, sicuti Episcopus: Nam etiam proconsules, & Præsides prouinciarum (quibus Legati æquiparantur cap. 2. eod. tit. in 6.) Vicarios constituebant, vt colligitur ex lib. 1. tit. 16. ff. de officio Proconsulis, & Legati.

NOTANDVM II. Legatus extra legationis seu prouinciarum sibi commissarum fines existens, iurisdictionem exercere non potest. Ita etiam de Proconsule statutum est in l. 1. ff. de Proconsule: *Potestatem non exercet, nisi in ea prouincia sola, qua ei decreta est.*

Verum bene monet ibi Gl. margin. & Gl. hic ver. terminos. Innoc. n. 2. Abb. n. 3. Quod Legatus extra prouinciam, sicuti & quilibet alius Ordinarius extra dioccesin existens, possit exercere iurisdictionem voluntariam, dispensando, absoluendo, legitimando, beneficia & gratias conferendo, vt constat ex l. 2. ff. de offic. Proconsul. Rationem dedi in lib. 1. tr. 5. p. 1. c. 4. n. 2. & seqq. Quia vnica causa, cur Ordinarius extra territorium

Rrrr 3

suum